

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1698/22-E

Název	Masarykova základní škola Dolní Roveň, okres Pardubice
Sídlo	533 71 Dolní Roveň 200
E-mail	zsroven@pce.cz
IČO	00 191 086
Identifikátor	600 096 076
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jarmila Michálková
Zřizovatel	obec Dolní Roveň
Místo inspekční činnosti	Dolní Roveň 200 Dolní Roveň 76
Inspekční činnost na místě	22. až 24. 11. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Masarykova základní škola Dolní Roveň, okres Pardubice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Ve škole se vzdělávalo v 11 třídách celkem 224 žáků. Od poslední inspekční činnosti v roce 2016 se zvýšil počet žáků o 34 a počet tříd o dvě. Do hlavní budovy (Dolní Roveň č. 200) dochází žáci pátého až devátého ročníku, do budovy odloučeného pracoviště (Dolní Roveň č. 76) žáci prvního až čtvrtého ročníku. Přibližně jedna třetina žáků do školy dojíždí z okolních obcí. Podpůrná opatření ve vzdělávání byla poskytována 29 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola vytvořila podmínky pro začlenění osmi žáků s odlišným mateřským jazykem (Ukrajina). Výuka je vedena podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *TEREZKA*.

Zájmové vzdělávání ve školní družině (Dolní Roveň č. 76) je od 1. 9. 2022 organizováno ve čtyřech odděleních. Nejvyšší povolený počet žáků byl 90 přihlášenými žáky naplněn. Činnost vychází z cílů *Školního vzdělávacího programu školní družiny*.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve funkci od 1. 9. 2017. Ve svých záměrech rozvoje školy částečně navázala na již osvědčené procesy jejího fungování a postupně získávala podklady a zkušenosti pro jejich analýzu. Na základě podrobného vyhodnocení údajů dotazníkového šetření od všech účastníků vzdělávání stanovila plán dalšího rozvoje pro konkrétní oblasti. S cíli seznámila pedagogy a ve spolupráci s nimi se je postupně snaží naplňovat. Průběžně se svojí zástupkyní sleduje a vyhodnocuje efektivitu nastavených procesů a přijímá opatření k jejich zlepšování. Zřejmá je i snaha o postupné zvyšování kvality vzdělávání, zatím ale v části hospitovaných hodin některé nedostatky trvají. Vedená dokumentace školy je srozumitelná, její každoroční aktualizování bez důvodných změn není potřebné.

Pedagogický kolektiv se obměnil a rozšířil. Odborná kvalifikace je na dobré úrovni, více předmětů na druhém stupni je ale z větší části vyučováno pedagogy s jinou oborovou odborností (aprobací). Požadovanou kvalifikaci splňují vychovatelky školní družiny. Dvě z nich s částečnými úvazky podporují žáky se speciálně vzdělávacími potřebami ve výuce jako asistentky pedagoga. Učitelům i ostatním žákům ve škole pomáhají i dvě školní asistentky. Své zkušenosti předává stávající výchovná poradkyně a zároveň kariérová poradkyně své nástupkyni, která získává potřebné kompetence specializačním studiem. V týmu školního poradenského pracoviště působí i školní metodička prevence s absolvovaným specializačním studiem a asistent pedagoga, který se věnuje žákům s odlišným mateřským jazykem. Speciálního pedagoga nebo školního psychologa, kteří by pomohli se zajišťováním komplexních služeb pro žáky, pedagogy i zákonné zástupce, škola zatím nemá.

Profesní dovednosti a odborné znalosti si pedagogové prohlubují prostřednictvím dalšího vzdělávání, ve výuce je uplatňují v různé míře. Všichni pedagogové v minulém školním roce absolvovali různě zaměřené webináře na práci s nadanými žáky, formou samostudia získávali materiály pro práci s žáky z Ukrajiny. Priority pro vzdělávání má škola nastavené, např. zvyšování odbornosti v ICT, formativní hodnocení nebo inkluzivní vzdělávání. Další náměty pro další období vyplynuly z realizované hospitační činnosti.

Materiální podmínky a částečně prostorové podmínky školy se průběžně zlepšují. Dokončení přístavby v budově č. 76 umožnilo vybudovat šatny pro žáky, moderní sociální

zařízení v přízemí, sborovnu pro učitele i novou počítačovou učebnu. Žákovský nábytek u počítačových stanic je ale vzhledem k výšce žáků mladšího školního věku méně vhodný. Digitální technologie jsou vlivem nižší kvality internetového připojení často obtížněji využitelné. Školní zahrada je částečně vybavená, chybí alespoň malé hřiště pro míčové hry, pro relaxaci lavičky nebo další herní prvky pro pobyt žáků ve školní družině. Výhodou je malá tělocvična, žáci nemusí přecházet do hlavní budovy a není narušována organizace výuky. Didaktické pomůcky jsou doplňovány podle finančních možností školy, vhodné je obohatit výuku přírodovědných předmětů o různé badatelské sady k pozorování. Negativem je minimální herní prostor bez vhodných odpočinkových míst pro dvě oddělení, která jsou součástí kmenových tříd. Společně se školními lavicemi prostředí málo napomáhá relaxaci po vyučování a utváření sociálních vztahů žáků.

Hlavní budova je památkově chráněná, tomu odpovídá vnitřní prostředí a charakter budovy, což je do jisté míry limitující pro možná zlepšení materiálních podmínek. Dokončena byla rekonstrukce školních dílen a vybudována keramická dílna pro zájmovou činnost žáků. Cvičnou kuchyňku již škola nemá, prostory byly využity pro mateřskou školu. Tím se zúžil pro žáky druhého stupně výběr tematických okruhů pro vzdělávací obor *Člověk a svět práce* (bez možnosti plnohodnotně zařadit do výběru okruh *Provoz a údržba domácnosti a Příprava pokrmů*). Sociální zázemí u využívané tělocvičny v sokolovně i ve škole je zastaralé. Ve sborovně nemají pedagogové potřebný klid pro soustředěnou práci, vhodné prostory pro odkládání oblečení a učebních pomůcek. Omezený prostor školní knihovny umožňuje spíše jen výpůjčky knih. Prostedí všech tříd bylo estetické, upravené a podporovalo učební proces.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Většina hospitovaných hodin byla učiteli dobře promyšlená, převládala v nich přívětivá pracovní atmosféra. Komunikace pedagogů s žáky byla partnerská, zřetelná byla vzájemná důvěra a respektování dohodnutých pravidel. Vzdělávací cíle byly častěji zaměřovány za téma hodiny nebo vyplynuly až z průběhu hodiny. Některým učitelům zatím dovednost pracovat s cíli chybí. Práce s cílem hodiny je příležitostí pro zařazení tématu do dalšího vzdělávání pedagogů (např. společné vzdělávání, dostupné webináře, odborná literatura).

Učitelé na obou stupních pracovali zejména frontálním způsobem výuky doplněným samostatnou prací žáků. Převažoval důraz na rozvoj vědomostní složky. Občas byly využity situace pro vzájemné učení mezi spolužáky. Metody vedoucí ke spolupráci žáků ve dvojicích a ve skupinách by bylo vhodné zařazovat častěji. Žáci se tak učí různým stylům učení, diskutovat a respektovat jiné návrhy postupů. Zájem o probírané učivo učitelé podněcovali názornými pomůckami, mezipředmětovými vztahy a zčásti i multimediálními prostředky, se kterými žáci samostatně pracovali jen v menší míře. Málo času bylo věnováno práci s informacemi, žáci nebyli vedeni k jejich vyhledávání, analyzování, zobecňování. Ojedinele se dařilo podporovat u žáků hlubší zájem o dané téma, zadávat problémové úkoly s hledáním vlastního způsobu řešení. Plánovaná diferenciaci i individualizaci úkolů by lépe podpořila rozvoj žáků podle jejich výukových možností.

Menší počty žáků ve třídách učitelům umožňovaly častější individuální dopomoc žákům v případě obtíží při řešení úkolů, udržení pracovního tempa i pracovní pohody. Naopak v početné třídě nejmladších žáků by bylo vhodné individuálně podpořit vzdělávání žáků, alespoň pro některé hodiny, zapojením školní asistentky. Dobrou úroveň měla v procesu učení spolupráce učitelů s asistenty pedagoga ve prospěch podpory žáků

se speciálními vzdělávacími potřebami a pro ostatní žáky ve třídě včetně žáků s odlišným mateřským jazykem.

Průběžné hodnocení žáků v procesu učení mělo většinou motivační charakter a pomáhalo udržet jejich aktivitu. Probíhalo spíše přirozeně než plánovaně. V závěru hodin většinou proběhlo krátké shrnutí práce žáků. Pokud byly ověřovány osvojené vědomosti, pak se jednalo výhradně o rozhovor učitele s jedním nebo několika žáky, kdy zpětnou vazbu poskytoval sám učitel. V několika případech bylo zaznamenáno sebehodnocení žáků, ale jeho obsah zpravidla nesměřoval k tomu, aby si žáci uvědomovali svůj pokrok v učení. K účelnému formativnímu hodnocení by více přispěly vhodné otevřené otázky směřované ke zhodnocení dosažených cílů hodiny a výsledků učení. Učitelé by získali kvalitní zpětnou vazbu využitelnou pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích činností.

Průběh činností ve školní družině odpovídal cílům zájmového vzdělávání. Žáci měli po dopoledním vyučování dostatek času pro pohybovou relaxaci, odpočinek i rozvoj nadání při různých činnostech. Náměty činností, tematické oslavy a další organizované aktivity přispívají ke smysluplnému trávení volného času žáků. Ocenitelné pro kvalitu poskytovaného vzdělávání je pořádání krátkých různě zaměřených výletů, mnoha rozmanitých akcí a vedení žáků k tradicím.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků škola pravidelně analyzuje, cennou zpětnou vazbu o kvalitě výuky také poskytují opakovaná externí testování. Vedením a předmětovými komisemi jsou získané poznatky zohledňovány při plánování další výuky a přijímání opatření.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení se výsledky žáků oproti minulé inspekční činnosti zlepšily. Na konci školního roku 2021/2022 prospělo s vyznamenáním 70 % žáků (na 2. stupni 51 %). Stupněm nedostatečný byl hodnocen jeden žák. Většina žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebyla při hodnocení mezi žáky ohroženými školní neúspěšností. V pátém ročníku již nedochází k výraznému zhoršení prospěchu, které bylo zaznamenáno poslední inspekční činností, přestože v těchto dvou třídách vyučuje nadále více učitelů. Mezi výchovnými opatřeními výrazně převažují pochvaly, což přispívá k motivování žáků k učení. Počet neomluvených hodin byl zanedbatelný.

Aktivní spolupráci členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. V důsledku vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků je následně nastavená efektivní systematická podpora pro předcházení jejich školní neúspěšnosti nebo podpory v problematických oblastech jejich vzdělávání (pedagogická intervence, doučování, výuka českého jazyka, konzultace). Škola efektivně zajišťuje žákům a jejich rodičům kariérové poradenství, především předáváním různých dokumentů s aktuálními vzdělávacími možnostmi ve středním vzdělávání, exkurzemi nebo umožňuje prezentování středních škol.

Systematicky realizované a promyšleně plánované jsou preventivní aktivity. Jejich výběr vychází z pravidelného vyhodnocování jejich dopadu na žáky i aktuální situace v třídních kolektivech. Škole se daří zachycovat projevy rizikového chování (např. sebepoškozování, konzumace alkoholu, neomluvené hodiny) a v některých případech je řešit i s odborníky. Žáci mají možnost rozvíjet své zájmy v různě zaměřených školních zájmových kroužcích.

Dalšími nástroji pro efektivní práci s žakovským kolektivem jsou zavedené třídnické hodiny nebo zapojení starších žáků do organizace akcí pro mladší žáky. Žakovský parlament je ve své činnosti aktivní. Jeho prostřednictvím se žáci účastní vyhlášení a organizování

charitativních akcí (např sbírka *Život dětem*, sbírka pro psí útulek) a získávají životní zkušenosti. Žáci jsou připravováni na různé soutěže a olympiády, zaznamenali úspěch i v okresních a krajských kolech (matematický klokan, logická olympiáda). Vedení školy klade v souladu s koncepčními cíli důraz na obraz školy na veřejnosti a partnersky vedenou komunikací usiluje o jejich zapojení do života školy.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšil se počet žáků a tříd v základní škole,
- obměnil se pedagogický sbor a vedení školy,
- zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá nově ve čtyřech odděleních,
- přístavbou budovy pro první až čtvrtý ročník se zlepšily prostorové a materiální podmínky školy.

Silné stránky

- Vstřícná a respektující pracovní atmosféra školy přispívá k utváření pozitivního a příjemného učebního prostředí,
- účinná spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga se pozitivně odráží v organizaci a průběhu vzdělávání i v individuální podpoře žáků,
- vyhledávání a systematická podpora žáků s rizikem školního neúspěchu,
- nastavený způsob prevence sociálně patologických jevů, činnost žakovského parlamentu a nabídka zájmové činnosti vede k minimalizaci výskytu rizikového chování žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nízká míra zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb žáků (diferenciace učiva v hodinách, nabídka činností pro nadané a rychleji pracující žáky),
- neúčelné vedení žáků k sebehodnocení, vzájemnému sebehodnocení, které nemá formativní charakter hodnocení,
- ojedinělé zařazování skupinových a kooperativních forem výuky, méně časté a účelné využívání multimediální techniky,
- minimální herní prostor dvou oddělení školní družiny bez vhodných odpočinkových míst v kmenových třídách málo napomáhá relaxaci po vyučování a utváření sociálních vztahů žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- soustředit pozornost na diferenciaci obtížnosti úkolů, zařazování činností pro podporu rychlejších a nadanějších žáků, uplatňování účinného formativního hodnocení, ověřování pochopení učiva žáky, strukturování závěru hodiny,
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na práci s cílem hodiny, formativní hodnocení a kooperativní činnosti žáků,
- zařazovat formy výuky rozvíjející spolupráci žáků a účelněji využívat multimediální techniku,
- poskytovat žákům častěji konkrétní zpětnou vazbu pro zlepšování osobních výsledků,

- promyslet více zapojení školní asistentky do některých vyučovacích hodin ve třídě nejmladších žáků,
- zvážit možnosti pro zlepšení herního prostoru školní družiny v kmenových třídách a vhodnými doplňky upravit počítačová pracoviště v odborné učebně tak, aby výškově odpovídala potřebám žáků mladšího školního věku.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 22. 11. 2022
2. Školní matrika, školní rok 2022/2023 (výběr)
3. *Koncepce rozvoje školy 2018-2024* ze dne 10. 7. 2017
4. *Analýza plnění 2018-2022 a Plán strategického rozvoje školy pro období 2022-2024* ze dne 7. 9. 2022
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
6. Zápis z jednání pedagogické rady školní roky 2021/2022 a 2022/2023
7. Školní řád s účinností od 1. 9. 2022 a *klasifikační řád* s účinností od 14. 11. 2022
8. Vnitřní řád školní družiny ve znění dodatku č. 1 s účinností od 1. 9. 2022
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Tereška* platný od 1. 9. 2021
10. *Školní vzdělávací program školní družiny* s platností od 1. 2. 2021
11. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině, školní rok 2022/2023
12. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a pedagogických pracovníků, školní rok 2022/2023
13. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování, školní rok 2022/2023 (výběr)
14. Osobní dokumentace žáků, školní rok 2022/2023 (výběr)
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2022/2023 (výběr)
16. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2022/2023 (výběr)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický

inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.